

Treet til kunnskap om godt og ondt.

Forfatter: Dag Arneson<dag@nettmenigheten.no>

Mener at menneskets evne til godt og ondt overstiger dyrene i lange baner og at dette beviser at mennesket ikke er et dyr, men noe som er totalt anderledes en dem. Ordet kunnskap har et mye dypere innhold i hebraisk tenkemåte enn det har både i gresk tenkemåte og i vår.

Treet til kunnskap om godt og ondt.

Ragnhild leser en bok som forteller noe fra tidlig vikingtid og leser det om at det var som en sport og kaste spebarn opp i luften og ta dem imot med spydspissen. Vi har og lest fra konsentrasjonsleire fra 2. verdenskrig om folk som kastet spebarn opp og skjøt dem i luften. Vi finner slike grusomheter stadig når vi studerer historien om mennesket og vi fortelles om utrolige grusomheter også i dag gjennom media. Det at noen til eksempel kan misbruke spebarn seksuelt er så grusomt at det er vanskelig å tro det er sant.

Da vi snakket om dette kom tanken til meg om at det er intet vesen så godt som mennesket, men det er heller intet vesen som er så ondt som mennesket. Bare dette skulle bevise for oss at mennesket ikke er et dyr utviklet fra andre laverstående dyr, men en helt unik skapelse. Da denne tanken kom tenkte jeg videre på at ved syndefallet spiste mennesket av treet til kunnskap om godt og ondt og tenkte hva dette egentlig betød,

I gresk tenkemåte, som nok er herskende hos oss i dag uttrykker ordet kunnskap noe vi vet rent intellektuelt, vi kan vite mye om skøyteløp og skirenn uten å ha deltatt i et eneste ett. Vi behøver ikke å delta i noe for å ha kunnskap om saken. Språket i GT definerer kunnskap på en annen måte. Det hebraiske ordet brukt i 1. Mosebok 2, 9 «kunnskap» er «yada» og inneholder betydningen « å kjenne noe ved omgang, ved levende erfaring» og det gir noe helt annet en gresk tenkemåte.

Ser vi ellers på symbolikken både i GT og i NT ser vi at tanken er at det du spiser blir en del av deg. Vi ser i loven at det å spise eller røre ved noe urent gjorde menneskets urene og vi ser i NT at det advares mot å ete både ved de onde ånders bord og ved Kristi bord. NT forteller om surdeigen i fariseernes og saduseernes lære, vi har vårt påskelam som er slaktet og vi har det sanne brød som er kommet ned fra himmelen for å gi verden liv, osv.

Ser vi på det som hendte ved syndefallet så ser vi at Herren hadde gitt mennesket beskjed om ikke å ete av dette treet, de måtte derfor vite at å ete av det var en ond gjerning, at det ikke var rett. Visste de ikke det var det ikke rettferdig å straffe dem for gjerningen. De hadde derfor en intellektuell kunnskap om hva som var rett og galt, men ingen erfaring av ondskapen. Når mennesket så spiste av dette treet ble både godhet og ondskap en del av deres egen erfaring, det ble en del av deres kjødelige natur. Derfor måtte Herren stenge deres vei til Livets tre slik at ondskapen ikke skulle leve evig!

Vi sier noen ganger at vi er mennesker på godt og ondt og det er sannelig rett. Vi har kanskje en tendens til å gi skylden på Djevelen når vi synder mot oss selv, andre og mot Gud. Men ordet sier at enhvær fristes ved at han lokkes og drages av sin egen lyst og vi må vite at som mennesker bærer vi alle i oss både det onde og det gode. En kan si at syndefallet smittet den menneskelige natur med ondskap og at denne siden har vært en del av alle mennesker. Dette gjør at når et menneske helt og holdent gir etter for den del av sin natur som inneholder ondskaper tar denne nesten totalt makten over det og noe ondere enn et slikt menneske finnes ikke i skaperverket. Samtidig vet vi at mennesket er skapt i Guds bilde og derfor ser vi og at mennesket går mye lenger i godhet enn det dyr gjør. Selvsagt har dyr omsorg for sine nærmeste og forsvare flokken etc., men mennesker kan i godhet hjelpe og forsvare langt ut over egen flokk. Det finnes mange mennesker som med uselvisk godhet har hatt enorm betydning for sin samtid, vi kan kanskje som eksempel ta Shindler som reddet en mengde jøder med fare for eget liv og Bernadotte som gjorde det samme. På den onde siden her hadde vi til eksempel Hitler og hans medsammensvorne. Begge disse motpolene av menneskeheten gikk langt ut over det vi kunne tenke oss et dyr gjøre.

I syvende kapittel i romerbrevet tar Paulus denne kampen mellom det gode og onde i menneskene inn i sin egen personlige situasjon. Han beskriver denne kampen slik den foregår i et menneske på det personlige plan og konkluderer med at han selv lider nederlag og gir etter for det onde i seg selv. Derfor ser han etter hjelp utenfra og roper ut:» Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?»

Paulus skriver også i dette kapitlet, i vers 17 noe underlig, han skriver : « men nu er det ikke lenger meg som gjør det, men synden som bor i meg!» Det kunne like gjerne stått:» Men nå er det ikke lenger jeg som er ond, men det er det onde som bor i meg som gjør det onde gjennom meg.» Han forsto at det onde ikke var en opprinnelig del av mennesket og at det hadde kommet inn i mennesket ved fallet, derfor kunne han se seg om etter hjelp – ikke i kampen mot seg selv, men i kamp mot det onde som hadde besmittet ham. Kanskje vi kan bruke et bilde som det å ta medisin mot et virus som kroppens eget immunforsvar ikke makter å drive ut, for det er ikke jeg som er sykdommen, det er sykdommen som er i meg.